

Lausunto

24.8.2023

MV/25126/2023

1 (5)

Viite VN/20463/2023, VN/20463/2023-OKM-1

Asia Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö koskien museoiden valtionosuuden piiriin pääsyä koskevia hakemuksia (Loimaan kaupunki / Loimaan taidetalo, OKM/79/221/2023)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Museovirastolta lausuntoa koskien museoiden valtionosuuden piiriin pääsyä.

Museovirasto lausuu lausuntopyynnön 1. kohdan osalta miten museoiden valtionosuuden piiriin hakeneet museot täyttävät museolain (314/2019) 5 §:ssä säädetyt edellytykset ammatillisen museon hyväksymiselle valtionosuuteen oikeutetuksi.

Lausunto koskee Loimaan kaupungin hakemusta Loimaan taidetalon hyväksymistä valtionosuuteen oikeutetuksi.

Loimaan kaupunki on hakenut museoiden valtionosuuden piiriin uutena hakijana 22.2.2023 mennessä ja toimittanut vaaditut asiakirjat edellytettyyn ajankohtaan mennessä. Toimitettujen hakemusasiakirjojen perusteella Museovirasto on tarkistanut ja arvioinut museolain (314/2019) 5 § edellytysten täyttymisen. Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet vastuuvalmistelijä Risto Hakomäen lisäksi erikoisasiantuntijat Anna Alavuotunki, Anu Niemelä, Eija Liukkonen ja Jonina Vaahtolammi. Varsinaisten hakemusasiakirjojen lisäksi lausunto perustuu erikseen pyydettyihin ja saatuihin täydennyksiin.

Pyydettyinä lausuntona Loimaan kaupungin hakemukseen Museovirasto toteaa, että museolain mukaiset edellytykset valtionosuuden saamiseksi eivät täyty lausuntohetkellä suurimmalta osin.

Perustelut museolain 5 § edellytysten mukaisesti:

1) museon ylläpitäjänä on kunta tai kuntayhtymä taikka sellainen yksityinen yhteisö tai säätiö, jonka sääntömääräisiin tehtäviin kuuluu museotoiminnan harjoittaminen tai museon ylläpitäminen;

Museoviraston näkemyksen mukaan edellytys ei täyty. Loimaan kaupunginvaltuuston 12.12.2022 tarkastamassa ja 1.1.2023 voimaan tullessa Loimaan kaupungin hallintosäännössä ei ole mainintaa museotoiminnan sääntömääräisistä tehtävistä.

2) *museon toiminnalle on taloudelliset edellytykset;*

Museoviraston näkemyksen mukaan edellytys täyttyy. Loimaan kaupungin vuoden 2023 talousarviossa kulttuuritoiminnan hallinnon menoiksi on budjetoitu 60 400 euroa, taidetalon 109 400 euroa ja Alpo Jaakolan patsaspuiston 50 600 euroa. Museoon hakemuksessaan ilmoittanut museon kokonaismenoiksi 157 000 euroa.

3) *museota ei ylläpidetä taloudellisen voiton tavoittelemiseksi;*

Museoviraston näkemyksen mukaan edellytys täyttyy. Loimaan kaupungin hallintosäännöstä eikä myöskään Loimaan taidetalon toimintasäännöstä löydy tästä mainintaa mutta kunnallisilta toimijoilta tätä ei edellytetäkään.

4) *museolla on toimintaa ohjaavat säännöt, joissa sen vastuualue on määritelty;*

Museoviraston näkemyksen mukaan edellytys ei täyty. Hakemuksesta ei ilmene missä kaupungin toimielimessä ja milloin museon toimintasäännöt on hyväksytty. Loimaan kaupungin hallintosäännöstä eikä myöskään Loimaan taidetalon toimintasäännöstä ei toimialueesta löydy mainintaa.

5) *museolla on kokoelma ja kokoelmapoliittinen ohjelma;*

Museoviraston näkemyksen mukaan edellytys täyttyy. Taidetalon kokoelmaan kuuluu kaksi osakokoelmaa. Eino ja Meeri Haapasen kokoelma, joka kattaa 151 maalausta 1700-luvulta 1980-luvulle. Lisäksi kokoelmaan kuuluu 40 työtä käsittävä kuvanveistäjä Elias Anttilan (1915–1996) lahjoituskokoelma, joka koostuu pääosin eri materiaaleista tehdyistä veistoksista. Lisäksi kokoelmaan kuuluu Loimaan kunnan 1992 ostama Alpo Jaakolan patsaspuisto sekä yli 80 muuta Alpo Jaakolan työtä. Hakemukseen on liitetty kokoelmapoliittinen ohjelma vuodelta 2022. Kokoelmapoliittisesta ohjelmasta käy ilmi museon tallennusalueet ja kartuttamisen periaatteet sekä miten kokoelmien hoito ja säilyttäminen on museossa järjestetty. Hakemuksesta ei ilmene missä kaupungin toimielimessä ja milloin kokoelmapoliittinen ohjelma on hyväksytty.

6) *kokoelman säilyminen museokokoelmana on turvattu myös museon lopettaessa toimintansa;*

Museoviraston näkemyksen mukaan edellytys ei täyty. Loimaan kaupungin hallintosäännöstä eikä myöskään Loimaan taidetalon toimintasäännöstä ei löydy tästä mainintaa. Museon ns. Haapasen kokoelman testamenttiedoissa todetaan, että kokoelmalla tulee olla vakituinen näyttelypaikka ja sen pitää olla avoinna yleisölle. Mikäli tämä ehto ei toteudu, kokoelma siirtyy Turun taidemuseolle.

7) *museo on avoinna yleisölle säännöllisesti, sen toiminta on ympärivuotista ja sen kokoelmat ovat museon käyttäjien tavoitettavissa;*

Museoviraston näkemyksen mukaan edellytys täyttyy. Loimaan taidetalo on avoinna ympäri vuoden ke–la klo 11–17 ja Alpo Jaakolan patsaspuisto 1.6.–2.9. ti-su 11–18. Museon kokoelmat ovat käyttäjien tavoitettavissa museon tiloissa tarvittaessa.

8) *museon tilat ovat tarkoituksenmukaiset;*

Museoviraston näkemyksen mukaan edellytys täyttyy. Hakijan oman arvion mukaan näyttelytilat ja varasto ovat tarkoituksenmukaiset. Näyttelytilassa on kolme erillistä huonetta ja aulatilaa (noin 230 m², varasto noin 200 m²). Teosten vastaanotto-tila ja tutkimustilat ovat

puutteelliset. Museo voi tarvittaessa käyttää rakennuksen alakerrassa olevia työväenopiston tiloja museopedagogisiin tarkoituksiin.

9) museolla on toiminnasta vastaava päätoiminen johtaja, jolla on virkaan tai tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, johtamistaito ja tehtävän edellyttämä riittävä perehtyneisyys museon toimialaan ja tehtäviin;

Museoviraston näkemyksen mukaan edellytys ei täyty. Hakija ilmoittaa hakemuksessaan, että museolla ei ole toiminnasta vastaavaa päätoimista johtajaa. Museon johtaminen hoidetaan tällä hetkellä osana kaupungin kulttuurisihteerin tehtävää. Hän vastaa kaupungin taidekokoelmista ja museopalveluista (Loimaan taidetalo ja Alpo Jaakolan patsaspuisto). Keskeisinä tehtävinä ovat kokoelmatyö, talletustoiminta ja näyttelysuunnittelu. Pyydettyjä täydentäviä tietoja ei ole toimitettu.

10) museolla on vähintään kaksi päätoimisessa palvelussuhteessa työskentelevää museoalan asiantuntijaa, joista toinen voi olla samalla museon johtaja ja joilla on soveltuva korkeakoulututkinto sekä suoritettut museologian perusopinnot;

Museoviraston näkemyksen mukaan edellytys ei täyty. Hakija ilmoittaa hakemuksessaan, että museolla ei ole vähintään kahta päätoimisessa palvelussuhteessa työskentelevää museoalan asiantuntijaa, joilla on soveltuva korkeakoulututkinto sekä suoritettut museologian perusopinnot. Pyydettyjä täydentäviä tietoja ei ole toimitettu.

11) museolla on riittävä määrä muuta henkilöstöä;

Museoviraston näkemyksen mukaan edellytys täyttyy. Hakemuksen mukaan muun henkilökunnan määrä on 1 htv.

12) museolla on monivuotinen tavoitteita, toimintaa ja taloutta koskeva suunnitelma

Museoviraston näkemyksen mukaan edellytys ei täyty. Hakemuksen liitteenä on toimitettu Loimaan taidetalon pitkän tähtäimen suunnitelma, joka ei kuitenkaan esitele tavoitteita ja toimintaa kuin näyttelytoiminnan osalta vuoteen 2024 saakka. Monivuotista taloussuunnitelmaa ei hakija ole lähettänyt hakemuksen liitteenä.

Pyydettyinä lausuntona museolain 5 § edellytysten täyttymisestä Museovirasto toteaa, että Loimaan taidetalo ei täytä edellytyksiä ammatillisen museon hyväksymiselle valtiosuuden piiriin kohtien: 1) museon ylläpitäjänä on kunta tai kuntayhtymä taikka sellainen yksityinen yhteisö tai säätiö, jonka sääntömääräisiin tehtäviin kuuluu museotoiminnan harjoittaminen tai museon ylläpitäminen; 3) museota ei ylläpidetä taloudellisen voiton tavoittelemiseksi; 4) museolla on toimintaa ohjaavat säännöt, joissa sen vastuualue on määritelty; 6) kokoelman säilyminen museokokoelmana on turvattu myös museon lopettaessa toimintansa; 9) museolla on toiminnasta vastaava päätoiminen johtaja, jolla on virkaan tai tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, johtamistaito ja tehtävän edellyttämä riittävä perehtyneisyys museon toimialaan ja tehtäviin; 10) museolla on vähintään kaksi päätoimisessa palvelussuhteessa työskentelevää museoalan asiantuntijaa, joista toinen voi olla samalla museon johtaja ja joilla on soveltuva korkeakoulututkinto sekä suoritettut museologian perusopinnot; 12) museolla on monivuotinen tavoitteita, toimintaa ja taloutta koskeva suunnitelma.

Pääjohtaja

Tiina Merisalo

Kehittämisohtaja

Pirjo Hamari

Liitteet

Jakelu Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tiedoksi

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/25126/2023

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö koskien museoiden valtionosuutta, hakemuksia valtiolliseksi vastuumuseoksi, vastuumuseoiden selvityksiä 2021-2023 sekä vastuumuseoille myönnettävää harkinnanvaraista lisärahoitusta vuosina 2024-2027

Asiakirja / Dokument / Document

MV/25126/2023-31

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö koskien museoiden valtionosuuden piiriin pääsyä koskevia hakemuksia (Loimaan kaupunki / Loimaan taidetalo, OKM/79/221/2023)